

ORASAM

HABER BÜLTENİ

OCAK 2024 / 70. SAYI

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYELERİ ARASINDAKİ TİCARET 42 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

Ticaret Bakanı Bolat, Türk Devletleri Teşkilatı üyeleri arasındaki ticarete son yıllarda büyük artış olduğunu belirterek, “üye ülkelerin kendi aralarındaki ticaret 2022 yılında 33 milyar dolar iken 2023 yılında 42 milyar dolara yükseldi” dedi. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türk Devletleri Rekabet Konseyi 1. Toplantısı ve Töreninde yaptığı konuşmada, içinde bulunulan yüzyılda ülkeler ve devletlerin, bölgesel ve ekonomik gruplaşmalar içine girdiğine dikkati çekerek, dünyada güç birliği ve işbirliği yapmak istediklerini ifade etti. Türk dünyasının birliği, beraberliği ve dayanışmasının çok büyük önem taşıdığına işaret eden Bolat, “Türk Devletleri Teşkilatı

olarak 170 milyona yaklaşan genç ve çoğunluğu gençlerden oluşan nüfusumuz, 1.5 trilyon dolar seviyesindeki toplam milli gelirimiz, zengin doğal kaynaklarımız ve orta koridor dediğimiz dünyanın en önemli ticaret yolunda bulunmamız hasebiyle ticaret ve ekonomik işbirliğimizi daha fazla geliştirmemiz için büyük fırsatlar mevcut” ifadelerini kullandı. Türk Devletleri Teşkilatı üye ülkelerinin kendi aralarındaki ticarete son yıllarda büyük bir artış olduğunu belirten Bolat, “Üye ülkelerin kendi aralarındaki ticaret 2022 yılında 33 milyar dolar iken 2023 yılında 42 milyar dolara yükseldi. Bu bizim üye ülkelerimizin dünyaya yaptığı toplam ihracatlarının küçük bir payını oluşturuyor” şeklinde konuştu.

KIRGIZİSTAN VE TÜRKİYE KIRGIZİSTAN VATANDAŞLARININ ÜCRETSİZ TEDAVİSİNİN YENİDEN BAŞLATILMASINI GÖRÜŞÜYÖRLER

Kırgız vatandaşları Türkiye’de yeniden ücretsiz olarak tedavi görebilecek. Konu, Kırgızistan Dışişleri Bakanı Jeenbek Kulubaev’in Türk mevkidaşı Hakan Fidan ile yaptığı görüşmede gündeme geldi. Kırgızistan Dışişleri Bakanlığı’ndan yapılan açıklamaya göre, Kırgızistan ve Türkiye arasındaki ortak stratejik planlama grubunun VI. toplantısı sırasında taraflar, Kırgız vatandaşlarının Türkiye’deki tıp merkezlerinde ücretsiz tedavi görebilecekleri anlaşmanın uygulanmasına devam etme ihtimalini görüştüler.

Bilindiği gibi, 2023 yılı başlarında Kırgızistan’ın Türkiye Büyükelçisi Ruslan Kazakbaev, Türkiye Dışişleri Bakan Yardımcısı Yasin Ekrem Serim’e Kırgız vatandaşlarına ücretsiz tıbbi tedavi için kontenjan sağlanmasına ilişkin anlaşmanın yenilenmesini önermişti. Bu program, koronavirüs salgınından önce de uygulanıyor ve yılda 150 kadar Kırgız vatandaşın kendi ülkelerinde alamadıkları nitelikli tedaviyi Türkiye’de almalarını sağlıyordu. Bu tedaviler genellikle onkoloji, organ nakli gibi ciddi hastalıkları ve mikrocerrahi gibi özel ameliyatları kapsıyordu.

KIRGIZİSTAN VE KAZAKİSTAN SINIRDA ORTAK BİR TİCARET KOMPLEKSİ İNŞA EDECEK

Kırgızistan ve Kazakistan, iki ülke sınırında bir sanayi ticaret ve lojistik kompleksi inşa etme projesinin uygulanması için bir yol haritası geliştirmek üzere ortak bir çalışma grubu oluşturacak. Bu karar, Kırgız Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı'nın Kazakistan heyetiyle 12 Ocak'ta Bişkek'te gerçekleştirdiği çalışma toplantısında alındı. Ekonomi Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, toplantı çerçevesinde Ak-Tilek ve Kara-Suu yol kontrol noktaları bölgesinde endüstriyel ticaret ve lojistik kompleksinin oluşturulması ve düzenlenmesine ilişkin temel konular ele alındı.

Her iki taraf da bu projenin, ticaret ve lojistik alanındaki işbirliğinin güçlendirilmesinin yanı sıra iş geliştirme ve yatırım çekmeye yönelik elverişli koşulların yaratılmasına katkıda bulunan bir faktör olarak önemini vurguladı. Kırgız Cumhuriyeti ve Kazakistan hükümetleri arasında ITLC'nin kurulmasına ilişkin anlaşma 9 Haziran 2023 tarihinde Astana'da taraflarca imzalanmıştı. Ekonomi Bakanlığı'na göre, kompleksin kurulması bölgedeki endüstriyel işbirliğinin geliştirilmesine, Kazakistan ve Kırgızistan arasındaki ticari ve ekonomik bağların güçlendirilmesine, yeni teknolojilerin çekilmesine, lojistik ve altyapının iyileştirilmesine katkıda bulunacak.

KIRGIZİSTANLI DOKTORLAR TÜRKİYE’DE ORGAN NAKLİ EĞİTİMİ ALACAK

24 Ocak 2023 tarihinde Ulusal Cerrahi Merkezi uzmanlarından oluşan bir ekip, karaciğer nakli konusunda bilgi ve pratik deneyim kazanmak üzere üç aylık bir eğitim için Türkiye’ye gitti. Sağlık Bakanlığı basın servisinden yapılan açıklamaya göre Kırgız doktorlar, Kırgız Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Türkiye’nin İnönü Üniversitesi arasında imzalanan işbirliği anlaşması çerçevesinde deneyim kazanacak. Cerrahlar, anestezi uzmanları, bir ultrason doktoru, bir laboratuvar teknisyeni ve hemşirelerden oluşan 13 kişilik bir uzman ekibi kuruldu. Ücretsiz eğitim süresi boyunca Kırgız uzmanlara ücretsiz konaklama ve

yemek sağlanacak. Önceki gün Akademisyen Mambet Mamakeev uzmanlarla bir araya geldi. Mamakeev, “Kırgızistan’da uzun zamandır başarılı karaciğer nakli operasyonları planlanıyor. Kırgız cerrahların karaciğer nakli konusunda başarılı çalışmalarını görmeyi çok umut ediyorum” dedi. 11-12 Ocak 2024 tarihlerinde Kırgızistan Sağlık Bakanı Alımkadır Beyşenaliev, kliniği en iyi beş organ nakli tesisinden biri olan Türkiye’nin İnönü Üniversitesi’ni ziyaret etti. Ziyaret sonucunda Kırgız Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İnönü Üniversitesi arasında bir işbirliği anlaşması imzalandı.

ÖZBEKİSTAN VE KAZAKİSTAN ARASINDAKİ TİCARET HACMİ 4.1 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

2023 yılının ilk 11 ayında Kazakistan Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasındaki ticaret hacminin 4.1 milyar dolar olarak gerçekleşmesi, iki ülke arasındaki ekonomik etkileşim düzeyinin önemli bir göstergesidir. Taraflar ekonomik ilişkilerini daha da güçlendirme arzusunu ortaya koymuş ve bu da işbirliğinin genişletilmesine ilişkin bir protokolün imzalanmasında yansımaları bulmuştur. Kazakistan Cumhuriyeti Ticaret ve Entegrasyon Bakanı Arman Shakkaliev, Özbekistan Cumhuriyeti Yatırım, Sanayi ve Ticaret Bakanı Laziz Kudratov ile verimli görüşmeler gerçekleştirdi. Heyetler, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın Aralık 2022'de Özbekistan'a gerçekleştirdiği resmi ziyaret sonucunda imzalanan

Yol Haritalarından kaynaklanan anlaşmaların uygulanmasına ilişkin belirli aşamaları ele aldı. Görüşmenin önemli konularından biri de iki ülke arasındaki ticaret hacminin 10 milyar dolar seviyesine çıkarılmasıydı. Kazakistan Ticaret ve Entegrasyon Bakanlığı basın servisinden alınan bilgiye göre, müzakereler çerçevesinde Yol Haritalarında öngörülen tedbirlerin uygulanmasına dikkat edilmektedir. Ayrıca Kazakistan ve Özbekistan arasında IV. Bölgelerarası İşbirliği Forumu'nun Semerkant'ta düzenlenmesine yönelik planlara da büyük önem verildiği kaydedildi. Toplantının son aşamasında, ortaklık ilişkilerinin derinleştirilmesine yönelik önemli bir adım olarak kabul edilen karşılıklı işbirliğinin genişletilmesine ilişkin bir Protokol imzalandı.

AZERBAYCAN GEÇEN YIL KAZAKİSTAN PETROLÜNÜN TAŞINMASINI 5.5 KAT ARTIRDI

Ulusal şirketin basın servisi, KazTransOil'in 2023 yılında Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı yönünde petrol ihracatı hacmini 1 milyon 392 bin tona çıkardığını bildirdi. Açıklamada şöyle denildi: "2023 yılının 12 ay boyunca, Aktau limanından ihraç edilmek üzere Kazakistan petrolünün taşınma hacmi 3 milyon 376 bin tona ulaştı; bu rakam 2022 yılının aynı dönemine kıyasla 1 milyon 108 bin ton daha fazladır. Kazakistan petrolünün Aktau limanından ihraç edilmek üzere taşınma hacmindeki artış, "Bakü - Tiflis - Ceyhan" boru hattı yönünde sevk edilen hammadde hacminin

250 bin tondan 1 milyon 392 bin tona yükselmesinden kaynaklanmaktadır ki bu rakam 2022 yılının aynı dönemine kıyasla 5.5 kat daha fazladır. Özellikle Tengiz sahasından bu yönde 1 milyon 057 bin ton petrol sevk edildi". 2022 yılında Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev, Trans-Hazar koridoru boyunca taşınan petrol hacminin artırılması talimatı vermişti. Bu talimat doğrultusunda JSC NC KazMunayGas ve Azerbaycan Cumhuriyeti devlet petrol şirketi SOCAR, "Tengiz" sahasından "Bakü-Tiflis-Ceyhan" boru hattı yönünde yılda 1.5 milyon tona kadar

KAZAKİSTAN 2029 YILINA KADAR YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 18 TRİLYON TENGE YATIRIM ÇEKMEYİ PLANLIYOR

Kazakistan yenilenebilir enerji kaynakları (YEK) alanında önemli bir potansiyele sahiptir. Bakanlık beş yıllık bir dönem için bir açık arttırma ihalesi programı geliştirdi ve onayladı. Bu karar, Enerji Bakanı tarafından 16 Ocak'ta Astana'da düzenlenen bir hükümet toplantısında açıklandı. Bakan, "ihaleye çıkarılan toplam kapasite 6.7 GW olup, ihale sonuçlarına göre 592 MW'ın 2027 yılı sonuna kadar devreye alınması planlanmaktadır.

Beklenen yatırım hacmi 2029 yılına kadar 18 trilyon tenge'den fazla olacaktır" dedi. Enerji Bakanı'na göre bu projelerin hayata geçirilmesi enerji sistemindeki eksikliği giderecek ve gerekli yedek kapasitenin sağlanmasına imkan verecektir. Bakan, "planlanan üretim tesislerinin, elektrik kapasitesinde bir denge ve elektrik şebekelerinde tek tip yük sağlamak amacıyla enerji sistemine dağıldığını belirtmek isterim" diyerek konuşmasını sonlandırdı.

KAZAKİSTAN 2029 YILINA KADAR CASA-1000 PROJESİNE KATILACAK

Kazakistan 2029 yılına kadar Orta Asya'dan güneye elektrik enerjisi nakline ilişkin CASA-1000 projesine katılmayı planlıyor. Kazak basınında yer alan habere göre bu açıklama KEGOS Yönetim Kurulu Başkanı Nabi Aitzhanov tarafından 16 Ocak'ta Kazakistan Hükümeti'nin bir toplantısında yapıldı. Kazakistan bu görevi yerine getirmek için 18 trilyon KZT tutarındaki sanayiye geliştirmeye yönelik büyük ölçekli bir program oluşturdu. Bu program, açığı kapatmak ve ihracat için elektrik sağlamak amacıyla toplam kapasitesi 26 GW'ın üzerinde olan yeni enerji santrallerinin inşasını içermektedir. Buna ek olarak Kazakistan, 2028 yılı sonuna

kadar batı bölgesindeki elektrik şebekelerini ülkenin Birleşik Güç Sistemine bağlayacak bir iletim hattı inşa etme projesini hayata geçirmeyi planlamaktadır. Kuzey ve güney bölgeleri arasındaki bağlantıyı daha da güçlendirmek ve Kazakistan'ın transit potansiyelini artırmak için 500kV Kuzey-Güney DC hatlarının inşa edilmesi de planlanmaktadır. Aitzhanov, "Projenin hayata geçirilmesi Kazakistan'ın CASA-1000 projesine katılmasını ve elektrik piyasalarını Güney Asya'ya genişletmesini sağlayacaktır. Bu proje üzerinde ön proje çalışması başlatılmıştır. Uygulama dönemi 2029'dur" dedi.

ÖZBEKİSTAN 2024 YILINDA 5 MİLYON KİŞİYE İŞ SAĞLAMAYI HEDEFLİYOR

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, hükümetin istihdamın artırılmasına ilişkin sunduğu önerileri inceledi. Toplantı 8 Ocak'ta yapıldı ve sunum sırasında 2024 yılında 5 milyon vatandaşa iş sağlanmasının planlandığı açıklandı. Cumhurbaşkanı'nın basın servisinden yapılan açıklamada "yerelde sürdürülebilir ve yüksek gelirli işler yaratarak bu yıl beş milyon kişinin istihdam edilmesi planlanıyor. Özellikle hizmet sektöründe 2.5 milyon,

tarımda 2.1 milyon, yatırım projeleri ve sanayide 250.000 ve inşaatla 140.000 kişiye istihdam sağlama fırsatı bulunmaktadır" denildi. Şavkat Mirziyoyev, 2024 yılı için yeni istihdam yaratılmasına yönelik sunulan programı onayladı. Mirziyoyev, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı'na yeni istihdam yaratılması için ilave rezerv ve fırsatların belirlenmesi talimatı verdi.

BİR TÜRK ŞİRKETİ TARIM ÜRÜNLERİ YETİŞTİRME PROJESİNE YATIRIM YAPMAYI PLANLIYOR

Syrdarya Bölgesi Hokimi Akmaljon Mahmudaliyev, Türk şirketi Minessi'nin Yönetim Kurulu Başkanı Yasin Kaplan ile yüksek teknolojili bir tarım projesinin uygulanmasını görüşmek üzere bir toplantı gerçekleştirdi. Önerilen kompleks, her biri çilek, sebze, meyve, meyve ağacı fidelerinin yanı sıra çiçek ve çiçek fideleri gibi farklı türde tarım ürünleri yetiştirmek üzere tasarlanmış dört bloktan oluşmaktadır. Her blokta ürünlerin işlenmesi, tasnif edilmesi ve paketlenmesi için alanların

düzenlenmesi planlanmaktadır. Projenin toplam maliyetinin 500 milyon dolar olacağı tahmin edilmektedir. 750 kadar kişi işletmede kalıcı olarak istihdam edilecektir. Komplekste modern enerji ve su tasarrufu teknolojileri kullanılacak, ayrıca fotopaneler ve rüzgar jeneratörlerinden elektrik elde edilecektir. Gelecekte 10 MW'lık bir enerji santralinin inşa edilmesi planlanmaktadır. Minessi, işletmenin ürünlerini Suudi Arabistan ve BAE'ye ihraç etmeyi planlamaktadır. Özbek tarafı projeye tam destek verdiğini ifade etti.

ÖZBEKİSTAN 2023 YILINDA 395830 BİNEK ARAÇ ÜRETTİ

Özbekistan 2023 yılında, 2022 yılının aynı dönemine kıyasla %25.9 artışla 395.83 bin binek otomobil üretti. Bu rakam Özbekistan İstatistik Ajansı tarafından verildi. Özellikle Ocak-Aralık 2023 döneminde 118.093 Cobalt (2022'nin aynı dönemine kıyasla %16.2 arttı), 82.133 Gentra (%5.7 düşüş), 546 Spark (%96.2 düşüş), 89.154 Damas (%23.4 artış), 48.082 Tracker (%5.3 artış) ve 30.596 Onix otomobil üretildi. İstatistik Ajansı'na göre

Chery, 2023 yılında Özbekistan'da 9.829 otomobil üretti ve bu rakam 2022'nin aynı dönemine kıyasla 23.3 kat arttı. KIA, 2023 yılında otomobil üretimini 2022 yılına kıyasla 2.5 kat arttırarak 15.036 adede yükseltti. Özbekistan'da 2023 yılında 91 Exeed ve 134 Haval otomobil üretildi. Ayrıca geçen yıl ülkede 25.586 adet özel binek otomobil üretildi (%22.2 artış).

ÖZBEKİSTAN'DA 12 YENİ TURİZM MERKEZİ KURULACAK

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, ülkeye turist akışının artırılması ve iç turizmin geliştirilmesine ilişkin olarak ilgili yetkililer tarafından yapılan sunum hakkında bilgi aldı. Sunuma göre ziyaretçiler için en cazip olan şehir ve bölgelerde 12 yeni turizm merkezi oluşturulması planlanmaktadır. Konuyla ilgili olarak Cumhurbaşkanı'nın basın servisi SNG.Today'e bilgi verdi. Buna ek olarak, çeşitli tatil bölgeleri ve eğlence komplekslerinde uluslararası markaların mağazaları, ulusal ipek kumaşlar, hediye eşyalar, mücevherler ve altın külçeleri bulunacaktır. Bunun gerçekleşmesi için tur-

izm merkezlerinde faaliyet gösteren girişimcilerin arazi ve emlak vergisi oranı 1 Ocak 2027 tarihine kadar yüzde 90 oranında düşürülecektir. Ayrıca 1 Mart 2026 tarihine kadar bu kategorideki işadamları, mücevher ve külçe altın üretimi için gerekli ekipman ve teknolojiye ilişkin gümrük vergisinden muaf tutulacaktır. "Her Mevsim Seyahat" programı kapsamında Özbekistan'da ilkbahar ve sonbaharda medikal, ekstrem, ekolojik ve sağlık turizminin yanı sıra kışın ekstrem ve kayak turizminin, yazın ise resort turizminin teşvik edilmesi için adımlar atılması planlanmaktadır. Her turizm sezonunun açılışı şerefine özel festivaller düzenlenecektir.

ÖZBEKİSTAN CHEVROLET KÜRESEL SATIŞ SIRALAMASINDA İKİNCİ OLDU

UzAuto Motors basın servisi, Özbekistan'ın Chevrolet satışlarında dünya sıralamasında ABD'den sonra ikinci sırada yer aldığını bildirdi. Şirkete göre Özbekistan 2023 yılında yaklaşık 370.000 otomobil sattı. UzAuto Motors, bu başarının Chevrolet otomobillerine yönelik artan talepten, özellikle de GEM platformunda yeni Tracker ve Onix

modellerinin üretiminin başarılı bir şekilde başlatılmasından kaynaklandığını söyledi. Şirkete göre, sürdürülebilir ekonomik kalkınma ve uygun kalite ve uygun fiyatları, markanın yerel tüketiciler arasındaki bilinirliğinin istikrarlı bir şekilde artmasına katkıda bulunmaktadır. UzAuto Motors, Chevrolet satışlarının yapıldığı ilk beş ülkenin Amerika Birleşik Devletleri, Özbekistan, Brezilya, Meksika ve Çin olduğunu belirtmiştir.

TÜRK DEVLETLERİ REKABET KONSEYİ KURULDU

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyelerinin rekabet otoritelerini bir araya getirmek üzere başlatılan girişimle Türk Devletleri Rekabet Konseyi kuruldu. Konsey başkanlığını ilk 3 yıl Türkiye adına Türkiye Rekabet Kurumu yapacak. TDT Genel Sekreter Yardımcısı Meryem Mukazhan, Rekabet Kurumu Başkanı Birol Küle, Rekabet Kurumu Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi Başkanı Zeynep Madan ile Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Özbekistan, KKTC ve Macaristan rekabet otoritelerinden heyetlerin katılımıyla Çırağan Sarayı'nda toplantı düzenlendi. Söz konusu ülkelerin rekabet otoritelerinin yöneticileri burada kendi kurumlarını tanıttı, Konsey'den beklentilerini ifade etti. Toplantıda, Konsey faaliyetlerinin çerçevesini belirleyen usul ve esaslar ile yol haritası

üzerinde anlaşıldı, ardından imza töreni ve basın açıklamasıyla Türk Devletleri Rekabet Konseyinin kurulduğu ilan edildi. Konsey Başkanlığını Rekabet Kurumu üstlenecek. Konsey başkanlığını ilk 3 yıl Türkiye adına Rekabet Kurumu üstlenecek. Türk Devletleri Rekabet Konseyinin bir sonraki toplantısının Azerbaycan rekabet otoritesinin ev sahipliğinde Şuşa'da yapılması planlanıyor. Türk Devletleri Rekabet Konseyi ile bir taraftan üye ülkeler arasındaki ortak tarih, dil ve kültür bağlarının güçlendirilmesi, diğer taraftan rekabet hukuku sorunlarının anlaşılması ve çözümlenmesi için ortak çalışmalar, ziyaretler ve eğitim faaliyetleri yapılması, projeler geliştirilmesi, bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulması ve böylece bölgede rekabet kültürünün yaygınlaştırılması hedefleniyor.

KIRGIZ-TÜRK İŞ FORUMU ANKARA'DA YAPILACAK

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na bağlı Ulusal Yatırım Ajansı'nın haberine göre, 9 Şubat 2024'te Ankara'da Kırgız-Türk iş forumunun düzenlenmesi planlanıyor. Bakanlığa göre etkinlik, Kırgız-Türk hükümetler arası ticari ve ekonomik işbirliği komisyonunun 11. toplantısı kapsamında Bakanlar Kurulu Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Akılbek Caparov ve Türkiye Cumhurbaşkanlığı Başkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz başkanlığında gerçekleştirilecek. Yayınlanan mesajda, "sizleri 9 Şubat 2024

tarhinde, Kırgızistan ve Türkiye'nin büyük iş çevrelerinden 300'den fazla temsilcinin katılmasının beklendiği Kırgız-Türk iş forumuna katılmaya davet ediyoruz" denildi. Bu iş forumunun, ortak yatırım projelerinin daha fazla uygulanmasını, ortak girişimlerin oluşturulmasını ve ülkelerden ürün ihracatını teşvik etmek amacıyla iki ülkenin girişimcileri arasında iş ilişkileri kurmayı amaçladığı kaydedildi.

TÜRKMENİSTAN İLE ÖZBEKİSTAN, ULUSLARARASI NAKLİYECİLER İÇİN VİZE PROSEDÜRLERİNİ BASİTLEŞTİRMEYİ PLANLIYOR

Türkmenistan ile Özbekistan, uluslararası nakliyeciler için vize prosedürlerini basitleştirmeyi planlıyor. Türkmenistan ve Özbekistan, iki ülke toprakları üzerinden uluslararası yük taşımacılığı gerçekleştiren nakliyecilerin vize prosedürlerini basitleştirmeyi öngören hükümetler arası bir anlaşma taslağının imza aşamasının hızlandırılmasını görüştü. İlgili gelişme, Türkmenawtoulaglary (Türkmenotoaraçları) Ajansı tarafından cumartesi günü servis edildi. Söz konusu gelişme, iki ülkenin nakli-

yecilerinden alınan harç ve ücretlerin masaya yatırıldığı Türkmenistan ve Özbekistan'ın uzman grupları arasında çarşamba günü çevrimiçi yapılan toplantıda görüşüldü. Toplantıda ayrıca, uluslararası karayolu taşımacılığında iki ülkenin nakliyecilerinden alınan harç ve ücretlerin optimizasyonu ve gelecekteki işbirliği hedefleri hakkında görüş alışverişi yapıldı. Ayrıca Türkmenistan tarafı, Özbekistan'ın anlık belgelerin elektronik ortamda alışverişini sağlayan E-permit sistemine geçiş deneyimini incelemeye olan ilgisini dile getirdi.

TÜRKMENİSTAN İLE TÜRKİYE ŞEHİRLERİ ARASINDA KARDEŞLİK İLİŞKİLERİNİN KURULMASINI GÖRÜŞTÜ

Türkmenistan'ın Türkiye Başkonsolosu Muhammetnur Övezov ile İstanbul Valisi Davut Gül arasında 15 Ocak 2024'te İstanbul'da gerçekleşen görüşmede, iki ülkenin şehirleri arasında kardeşlik ilişkilerinin kurulmasına, aynı zamanda Arkadag ve İstanbul şehirleri arasında işbirliği fırsatlarının araştırılmasına özel önem verildi. Türkmenistan'ın Türkiye Başkonsolosluğu'ndan yapılan açıklamaya göre, görüşmede taraflar ticaret, ekonomi, eğitim, kültür ve beşeri al-

anları ilgilendiren konuları ele aldılar. Başkonsolos Muhammetnur Övezov görüşmede, Türkmenistan'da kardeş halklarla ikili ilişkilerin ilerletilmesine özel önem verildiğini vurgulayarak, İstanbul Valisi'ne Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov'un yeni "Gençler-Vatanın Direği" kitabını tanıttı. Görüşmede ayrıca, 2024'ün "Bilgelik Okyanusu Mahtumkulu Firaki" yılı olarak ilan edilmesi vesilesiyle düzenlenecek etkinlikler hakkında da görüş alışverişi yapıldı.

AZERBAYCAN VE MACARİSTAN TARIM ÜRÜNLERİ TİCARET CİROSUNUN ARTIRILMASINI GÖRÜŞTÜ

Azerbaycan Tarım Bakanı Majnun Mammadov, Macaristan'ın Azerbaycan Büyükelçisi Tamas Torma ile bir araya geldi. Tarım Bakanlığı Halkla İlişkiler ve Bilgi Destek Departmanı'nın XQ'ya verdiği bilgiye göre Majnun Mammadov, büyükelçiye Azerbaycan'da tarım sektörüne yönelik devlet desteği hakkında ayrıntılı bilgi verdi. Büyükelçi ayrıca iki ülke arasındaki ilişkilerin her alanda dinamik bir şekilde gelişmekte olduğunu belirtti. Görüşme sırasında tarım alanında ikili

işbirliğinin genişletilmesine yönelik ilgi ifade edildi. Bu bağlamda taraflar, Azerbaycan ve Macaristan arasında tarım alanında işbirliği çerçevesinde yasal çerçevenin güçlendirilmesi, tarım ürünleri ve gıda maddelerinin ticaret hacminin artırılması, tarım alanında en modern teknolojilerin transferi ve tarım sektöründe bilimsel araştırma ve eğitim alanında deneyim programlarının uygulanması konularını ele aldı. Toplantı sırasında iki tarafı ilgilendiren diğer konularda da görüş alışverişinde bulunuldu.

AZERBAYCAN TÜRKİYE İLE AVRUPA'YA GAZ TEDARİK OLANAKLARINI GÖRÜŞTÜ

Türkiye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Azerbaycan Enerji Bakanı Şahbazov'la görüştü. Bakan Bayraktar, Türkiye ve Azerbaycan ortaklığının Avrupa ve bölgenin arz güvenliği için çok önemli rol üstlendiğini belirterek ilerleyen süreçte bunun artarak devam edeceğine inandığını söyledi. Bayraktar, temaslarda bulunmak üzere geldiği Azerbaycan'da Enerji Bakanı Perviz Şahbazov ile görüştü. Azerbaycan'ın enerji alanındaki gelişimini görmekten mutluluk duyduklarını dile getiren Bayraktar, "İki ülke arasındaki ilişkilerin her alanda büyümesi önem arz ediyor. Türkiye ve Azerbaycan'ın ortaklığı, Avrupa'nın ve bölgenin arz güvenliği için çok önemli bir rol üstleniyor. Önümüzdeki süreçte bunun artarak devam edeceğine inanıyorum" ifadelerini kullandı.

Bayraktar, Azerbaycan'ın son dönemde elektrik ve yenilenebilir enerji alanında elde ettiği ilerlemelerin takdire şayan olduğunu, iki ülke arasında enerji alanındaki ilişkilerin güçlü şekilde kurumsallaştığını, geçen yıl Nahçıvan'da yapılan "Türkiye-Azerbaycan Enerji Forumunun" dördüncüsünün bu yıl Türkiye'de düzenleneceğini söyledi. Bakan Şahbazov da Türkiye ile her alanda olduğu gibi enerji alanında da sistematik ve faydalı işbirliğini hayata geçirdiklerini söyledi. Türkiye ile petrol ve doğal gaz, elektrik ve yenilenebilir enerji dahil çok geniş gündeme sahip olduklarını belirten Şahbazov, enerji alanındaki ilişkileri daha da geliştirmek için ellerinden gelen çabayı ortaya koyacaklarını dile getirdi.

AZERBAJYCAN VE TÜRKİYE ORTAKORİDORUN GELİŞTİRİLMESİNİ GÖRÜŞTÜ

Azerbaycan ve Türkiye, Orta Koridorun geliştirilmesine yönelik ortak tedbirler konusunda görüşmelerde bulundu. Bu haber Report tarafından Azerbaycan Demiryolları A.Ş.'ye dayandırılarak verildi. Verilen bilgiye göre, Türkiye'ye bir çalışma ziyaretinde bulunan Azerbaycan Demiryolları Yönetim Kurulu Başkanı Rovshan Rustamov bir dizi ikili görüşme gerçekleştirdi. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Pezük ile yapılan görüşmede, iki ülke arasında demiryolu alanındaki mevcut işbirliğinin geliştirilmesine

ve Kars-Nahçıvan demiryolu projesi ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar hakkında görüşmeler yapıldı ve iki ülkenin demiryolu yapıları arasında deneyim alışverişi konusunda anlaşmaya varıldı. Azerbaycan Demiryolları Yönetim Kurulu Başkanı daha sonra TCDD Taşımacılık Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Ufuk Yalçın ile bir araya geldi. Toplantıda ikili işbirliğine yönelik olası beklentiler, uluslararası yük taşımacılığı alanında iki ülke arasındaki işbirliğinin mevcut durumu ve diğer konular ele alındı.

TACİKİSTAN VE TÜRKİYE KAMU MALİYESİ YÖNETİM SİSTEMİNDE İŞBİRLİĞİNİ DEĞERLENDİRİYOR

Tacikistan ve Türkiye, Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası işbirliği çerçevesinde eğitim ve sağlık sektörleri başta olmak üzere kamu maliyesi yönetim sisteminde reformların uygulanmasına ilişkin işbirliği konularını görüştü. Tacikistan Maliye Bakanlığı'na göre, konu Tacikistan Maliye Bakanı Kahhorzoda Fayziddin Sattor ile Türkiye Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek arasında Ankara'da yapılan görüşmede ele alındı. Toplantıda kamu hizmeti sistemlerinin dijitalleştirilmesi, nakit dışı ödemelerin teşvik edilmesi, hükümette elektronik ödeme sistemleri ve kamu

maliyesinin yönetilmesine ilişkin hususlarda işbirliğine ilişkin konular ele alındı. Bu tür toplantıların, Tacikistan'ın Kamu Mali Yönetimi Stratejisinin 2030 yılına kadar uygulanmasına yönelik iki hükümet organı arasında deneyim alışverişini kolaylaştıracağı kaydedildi. Çalışma ziyareti sırasında Maliye Bakanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı Serkan Kayalar ile de bir araya geldi. Toplantının sonunda her iki taraf da Tacikistan Maliye Bakanlığı ile Türkiye Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında karşılıklı yarar sağlayan iş birliğini genişletmeye hazır olduklarını ifade etti.

TACİKİSTAN CUMHURBAŞKANI RAHMAN, DIŞİŞLERİ BAKANI FİDAN'I KABUL ETTİ

Tacikistan Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezinden yapılan açıklamaya göre, görüşmede Rahman ve Fidan, iki ülke arasındaki ilişkilerle ilgili fikir alışverişinde bulundu. Görüşmede Rahman, ikili ilişkilerin halihazırdaki durumundan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, iki ülkenin menfaatlerine uygun çok yönlü ve uzun vadeli ikili işbirliğinin daha da genişletilmesinin önemini vurguladı. Rahman ve Fidan görüşmede, başta ekonomik ve sosyal olmak üzere tarafları ilgilendiren tüm alanlarda işbirliğinin daha da güçlendirilmesi gerektiğine dikkati çekerek, bu sürecin daha da geliştirilmesine desteklerini dile getirdi. Tacikistan ile Türkiye arasında ekonomi, ticaret, sanayi ve yatırım alanlarındaki

işbirliğinin geliştirilmesinin önemine değinen Rahman ve Fidan, bunların iki ülke arasındaki ilişkilerin öncelikli alanlarından olduğunu kaydetti. Rahman ve Fidan, hükümetler arası karma ekonomik komisyon toplantıları, iş forumları ve iki ülke sanayi ürünleri fuarlarının düzenlenmesinin ikili işbirliğinin daha da geliştirilmesindeki öneminin altını çizdi. Eğitim, bilim, kültür ve turizm alanlarındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve genişletilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunan taraflar, karşılıklı olarak kültürel etkinliklerin düzenlenmesinin iki ülke arasındaki kültürel ve insani bağların güçlenmesine ciddi katkı

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,

Rektör Vekili Dr. Baktıgöl KALAMBEKOVA

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Prof. Dr. Nasuh USLU

Editör: Prof. Dr. Nasuh USLU

Sayfa Tasarımı: Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu, Natalya KURT

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov

Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça,

İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Bizi ayrıca Facebook, Instagram,

Twitter'dan da takip edebilirsiniz.

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

orasammanas

